No. 860. # DE TIJD. 1850.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 13 FEBRUARIJ.

AMSTERDAM, 12 Februarij.

De Herderlijke Vastebrief voor het Vicariaat van 's Hertogenbosch is hoofdzakelijk van den volgenden inhoud:

HENRICUS DEN DUBBELDEN,

DOOR DE GRATIE GODS EN VAN DEN APOSTOLISCHEN STOEL, BISSCHOP VAN EMAUS *in part. infid.*, VICARIUS APOSTOLIEK VAN 'S HERTOGENBOSCH.

Aan zijne onderhoorige geloofsgenooten zaligheid in den Heer!

Wij hadden gehoopt, B. G., bij de aankondiging van de naderende vaste, u de blijde tijding van den terugkeer van Zijne Heiligheid in de Hoofdstad der Christenwereld, en de opening aldáár van het gewone *Jubilé* te zullen kunnen mededeelen: dan helaas! dat heugelijk en zoo vurig verlangde tijdstip is nog niet aangebroken; veeleer moeten wij met den Profeet al klagende uitroepen, dat de goddelijke gramschap om onze zonden ontstoken blijft, en zijne dreigende hand over ons nog is uitgestrekt: *adhuc manus ejus extenta* (1).

En inderdaad, B. G., hoe worden wij in dit gevoelen bevestigd, als wij bij den algemeenen druk der heilige Kerk, nog de tijdelijke rampen beschouwen, waarmede God in de pas verloopene jaren de geheele wereld heeft getuchtigd. Hoe vele Staten toch van *Europa* en andere werelddeelen zijn door bloedige oorlogen geteisterd, of door burger-oproer en regeringloosheid in de grootste ellenden gedompeld! Hoe vele duizenden daarenboven zijn door hongersnood omgekomen, of het slagtoffer der vreesselijke *cholera*-ziekte geworden! —

'tIs waar, ons Vaderland (dank zij der goddelijke barmhartigheid!) is van eerstgenoemden gruwel bevrijd gebleven: ook de zoo verwoestende ziekte heeft in ons Rijk, en immers in ons Vicariaat, niet zóó hevig als elders gewoed. Ja, die beproeving zelve heeft, in Gods heilige en vaderlijke oogmerken, aan velen tot een' schat van verdiensten voor den Hemel, aan anderen tot een middel ter bekeering en ter zaligheid verstrekt.

O mogte zij tevens voor de toekomst een' zaligen en blijvenden indruk op ons maken! Mogte zij vooral strekken tot wapening en beveiliging tegen die zonden en hoofdgevaren, die zich *thans*, meer dan in andere tijden, in de wereld opdoen!

Want, B. G., ofschoon, volgens de vermaning van den H. Petrus, de *duivel*, de vijand onzer zaligheid, altijd *rond loopt*, *zoekende wien hij kunne verslinden* (2), spant hij nogtans op bijzondere tijden bijzondere strikken, om den mensch, wiens geluk hij benijdt, in zijn tijdelijk en eeuwig verderf te storten.

Er is dan voor u, B. G., veel aan gelegen, hiertegen gewaarschuwd te worden: en ofschoon wij verzekerd zijn, dat dit bereids door de zorg uwer Eerw. Herders geschied is, willen wij echter, om 't gewigt der zaak, ook van onze zijde hieraan niet te kort blijven. Neen, de ijver, die ons voor uwe zaligheid bezielt; de liefde, die wij hebben voor uwe zielen; daarbij onze hooge jaren, en het vooruitzigt, dat wij hebben, misschien binnen kort, geroepen te zullen worden, om de strengste rekenschap voor u allen te geven; pramen ons, om in deze gelegenheid den vinger op de wond te leggen, dat is, in korte, maar duidelijke woorden die zonden en gevaren aan te toonen, waartegen thans meer dan ooit eene christelijke waakzaamheid vereischt wordt.

Om hierin met meer orde voort te gaan, kunnen wij ons beschouwen met betrekking vooreerst *tot God*, ten tweede *tot den evenmensch*, en ten derde *tot ons zelven*.

1. Welke is de zonde, of het hoofdgevaar, dat zich heden vooral opdoet met betrekking *tot God*; dat is, tot de pligten en de dienst, die wij aan God zijn verschuldigd?

Indien wij, B. G., hier de kwaal in het algemeen moesten noemen, dan zouden wij dezelve in het *ongeloof* aanwijzen; daar, in der waarheid, als wij de wereld, of ook slechts Europa doorloopen, wij ons genoopt gevoelen te denken, dat die tijden naderen, waarvan de Zoon Gods voorzegd heeft, dat er naauwelijks geloof op aarde zal te vinden zijn (1) Edoch, B. G.! dit onheil, dit gevaar is door Gods goedheid niet alhier aanwezig: neen, B. G.! (en wij zeggen het tot bemoediging van u en uwe Herders) zelfs de godsvrucht, dat is, die deugd, waardoor de mensch zich met vlijt aan de dienst van God en van zijne zaligheid toewijdt, heeft bij velen in deze laatste tijden meer toe- dan afgenomen, zoo als trouwens de ijver tot het gebed, in 't bijzonder van den H. Kruisweg, den H. Rozenkrans, het bijwonen der goddelijke diensten, en vooral het meermaals naderen tot de HH. Sacramenten handtastelijk aanduidt.....

Maar waarin dan is in dit opzigt voor ons het gevaar gelegen? Hierin, B. G.! dat men het H. Geloof, wat blijkens den Apostel eene onschatbare *gaaf van God* (2) is, niet altijd genoeg waardeert; daarvoor God niet genoeg dankt; en veelal niet genoeg bezorgd is, om het in zich te verlevendigen, en zich daarvan met toepassing op de gedachten, oordeelen en daden, te doordringen; dat is, gelijk de Apostel elders zegt, *uit het Geloof te leven* (3). Of is het niet, B. G.! aan gebrek van een levendig geloof toe te schrijven, als men soms Katholijken aantreft, die geen werk maken, om zich, of hunne onderhoorigen in het H. Geloof behoorlijk te doen onderwijzen, die de verkondiging van Gods woord verzuimen of minachten; het gebed, dat noodzakelijk middel ter zaligheid, verwaarloozen, of, zoo als de Apostel Jacobus aanduidt, met dezelfde tong God willen loven, en den evenmensch, ja God zelven vervloeken en lasteren (4); die, ondanks de overtuiging, die zij hebben, dat de HH. Sacramenten de voorname bronnen zijn, waaruit de genade ons toevloeit, zelden, misschien slechts een' enkelen keer in 't jaar daartoe naderen, of, wat schrikbarender is, dezelve niet ontzien door eene onwaardige gesteltenis te onteeren: die, in plaats van hunne zaligheid voor alles te behartigen, en *eerst het Rijk Gods te zoeken* (5), de godsdienst, als ware dezelve eene bijzaak, beschouwen en bejegenen. Ziet daar, B. G.! het groote gevaar van dezen tijd, de kwijning des geloofs in onze harten, de daaruit volgende laauwheid in de dienst van God en de ware godsvrucht, die meestal de voorboden zijn van die vreesselijke onverschilligheid en het ongeloof, waarvan wij de ijzende gevolgen zien in andere landen.

Dat dan, B. G.! in dezen zaligen tijd van geestelijke vernieuwing, het geloof en de godsvrucht bij allen toenemen, doch vooral bij den flaauwen christen, geholpen door het stichtend voorbeeld en de gebeden van zoo velen, herleve! Zoo zal dit geloof immer ons eene *schild* zijn ter verijdeling van alle aanslagen des vijands (6), ook zelfs met betrekking tot de pligten wegens onze naasten.

II. En welke zijn nu op de tweede plaats die aanslagen of voorname gevaren en zonden, die opzigtens de pligten tot den evenmensch onze opmerkzaamheid thans meest verdienen?

Onder deze stellen wij vooreerst:

a) De *ongeregelde zelfzucht* of de overmatige drift tot eigenbelang, waardoor sommigen, schier alleen bedacht voor hun tijdelijk welvaren of de genuchten des levens, de noodwendigheid des lijdenden broeders uit het oog verliezen, of althans dezen niet naar vermogen ondersteunen, of zich aantrekken. Eene ondeugd, zoo als wij vertrouwen, van weinigen; maar die dan ook des te grooter en te meer te verfoeijen is, hoe zij meer in strijd is met den geest des Christendoms, die liefde is, en met de verdienstelijke voorbeelden van Christelijke liefdadigheid, waarop ook ons Vicariaat zich in God mag beroemen.

Dan, B. G.! diezelfde ongeregelde zelfzucht heeft nog een ander uitwerksel, dat van veel grootere uitgestrektheid is, en ontwijfelbaar onder de bijzonderste gevaren voor de zaligheid, in deze dagen, moet gehouden worden, te weten de zonden van onregtvaardigheid. —

Om u dit te betoogen, wenschen wij slechts, dat een ieder in den heiligen tijd, die gaat volgen, zijnen handel en wandel voor God onderzoeke, en met de eene hand op het H. Evangelie en de leer der Kerk, en met de andere op zijn hart en geweten naga zoo vele middelen, als er onregtmatig gebezigd worden in het koopen en verkoopen, in pachten en verpachten, in grootere of kleinere aanbestedingen en aannemingen; in het verminderen of onttrekken van den wettigen of billijken loon van ambachts- en werklieden, en wederzijds, van schuldig verzuim van tijd en arbeid, of ongeregtigde belooning, enz..., en gij zult met ons moeten erkennen, dat de onregtvaardigheid meer is doorgedrongen, dan men oppervlakkig denkt, en deze dus wel degelijk eene bijzondere hoofddrift is van dezen tijd, warrtegen eene grootere waakzaamheid noodig is, wil men den »*Wee*", dien God tegen de onregtvaardigheid uitspreekt (1) en de wraak vermijden welke zij, volgens den H. Jacobus (2) ook op de aarde soms van God afeischt.

b.) Eene andere zonde, die wij hier op 't oog hebben, is de zonde van *ergernis*.

Hoe menigmaal hebben wij, hebben uwe Herders u reeds wegens die afschuwelijke zonde, waartegen onze goddelijke Verlosser herhaaldelijk zijnen »*Wee*" uitspreekt (3), onderhouden? Zij bestaat volgens den H. Thomas (4) hierin; dat men door zijn woord, of daad, of verzuim aan den evenmensch de gelegenheid stelt om in doodzonde te vallen. Eene zonde, reeds schrikkelijk op haar zelve; maar die door bijkomende omstandigheden dikwerf zeer vergroot of vermenigvuldigd wordt, als door de hoedanigheid dergenen, die ontstichting geven, zoo als ouders en oversten; gelijk mede door de hoedanigheid of het getal dergenen, die ontsticht kunnen worden. Ééne enkele soort willen wij uit vele andere hier in het bijzonder aanstippen, omdat deze ons als eene meer algemeene en daarom gevaarlijke kwaal van onzen tijd voorkomt, te weten: de gruwzame ergernis, die er gepleegd wordt door ontuchtige *boeken*, *gezangen* en inzonderheid nog door onzedige, ontuchtige *gesprekken*; waarvan de Apostel verklaart, dat ze de goede zeden bederven (5), en als een *kanker* voortkruipen (6). Ach! B. G.! ons hart bloedt bij de gedachte aan zoo vele onschuldige zielen, waaraan door ergernis de doodsteek wordt toegebragt! bij de gedachte der eeuwige straffen, waaraan zij zich schuldig maken, en van den vloek des Hemels, welken zij over zich, ja over akkers en velden, over werkwinkels en huisgezinnen doen nederkomen!

c.) Als eene laatste hoofdkwaal van dezen tijd, met betrekking tot den evenmensch, noemen wij de vermindering van den eerbied en liefde voor het ouderlijke en alle wettige gezag; waarmede dus de onregtmatige zucht tot onafhankelijkheid, en de ongehoorzaamheid en wederspannigheid in het naauwste verband staan. Eene zonde, die, gelijk de H. Thomas bemerkt (7), geboren wordt uit den hoogmoed, de *hoofdoorzaak*, zoo als de H. Schrift spreekt, *van alle kwaad* (8). — Bemerkt het wel, B. G.! gelijk er geene deugd is, die het woord van God, de leer der Kerk zoo zeer aanbeveelt, zoo krachtdadig gebiedt, en zoo ruimschoots beloont, zelfs in dit leven (9), zoo is er ook geene ondeugd of zonde, welke God, de oorsprong van alle wettig gezag en magt (10), zoo zeer veroordeelt en wreekt, als de miskenning, de verongelijking, de weêrspannigheid, ja de droefheid zelve, welke aan dit wettig gezag wordt aangedaan (11). De gevallen Engelen, onze eerste ouders kunnen hier ten voorbeelde strekken, gelijk dit door duizend andere onder de wet van Moses, en de geschiedenis der H. Kerk gestaaft zoude kunnen worden, indien de ervaring dit elders uit de rampzaligste gevolgen voor volk en Landen niet meer dan genoeg bevestigde.

Wij weten zeer wel, B. G.! en ook hiervoor loven

(1) Isaïe V. 25. (2) I. Petr. V. 8.

(1) Luc. XVIII. 8. (2) Eph. II. 8. (3) Hebr. X. 38., enz. (4) Jac. III. 10. (5) Luc. XII. 31. (6) Tim. IV. 8.

(1) Jer. XXII. 13. (2) Jac. V. 4. (3) Matt. XVIII. 7. (4) 2. 2. 9. 43. (5) I. Cor. XV. 33. (6) II. Tim. II. 17. (7) 2. 2. 9. 132. Art. 5. (8) Eccl. X. 15. (9) Eph. VI. 2. (10) Rom. XIII. 1. (11) Hebr. XIII. 17.

wij den Heer, dat dit doemenswaardig beginsel onzer eeuw bij u geen ingang vindt, noch vinden kan, zoo lang het Katholijk Geloof, de vaste steun van elk wettig gezag, uwen roem en uw geluk uitmaakt; nogtans hebben wij het niet ondienstig geoordeeld u ook dit gevaar aan te toonen, om u te doen verafschuwen, te doen weren alles, wat den toets van onze Geloofsleer opzigtens het gezag niet kan doorstaan; derhalve als een venijnig lokaas te beschouwen en te vermijden die tijdschriften, die dagbladen of blaadjes, waar soms onder schoonschijnende voorwendsels of bevalligen schrijfstijl, het wettig gezag als dusdanig wordt aangerand, of bespottelijk gemaakt, en de leer van wederspannigheid of ontrouwigheid wordt gepredikt. Twijfelt gij er aan, B. G.! of ze al of niet tot die soort behooren, raadpleegt uwe Herders, die u van God en de H. Kerk gegeven zijn, om u op den weg des Geloofs en der zaligheid voor te lichten, en u voor den afgrond van dwaling en verderf te behoeden.

III. Thans gaat Z. Hoogw. over tot de beschouwing dier bijzondere gevaren, die meer betrekking hebben met de pligten tot ons zelven, en vervolgt aldus:

„O, B. G.! gij die het ongeluk mogtet hebben gehad, u hieraan op eenige wijze schuldig te maken, verfoeit, vermijdt voortaan zulke boosheden! Dat de tijd der genade, die gaat verschijnen, u diene om dezelve door tranen van ware boetvaardigheid uit te wisschen, en voortaan een leven te leiden, dat een Christen meer waardig is.

En, B. G.! passen wij dit toe op al de zonden en de gevaren, die wij in onze herderlijke bezorgdheid u hebben doen kennen; wederstaan wij, volgens de vermaning van den H. Petrus, aan alle aanslagen des vijands door de kracht des geloofs, om een leven te leiden, dat, gelijk de Apostel Paulus ons zegt, zich kenmerkt door godsvrucht, regtvaardigheid en matigheid, *ut sobriè et justè et piè vivamus in hoc saeculo* (1).

Een leven van geloof, dat ons doet oordeelen en handelen volgens de leer des geloofs; van godsvrucht, wat ons ijverig maakt in alle pligten, die wij direct tot *God* hebben; derhalve in alle oefeningen van godsvrucht, en dat wel bijzonder gedurende den H. Vastetijd; als in het bijwonen van het H. Sacrificie, in het naderen of voorbereiden tot de HH. Sacramenten, in de overdenking van het heilig lijden van onzen goddelijken Verlosser, ons in de meditatiën en in den H. Kruisweg voorgesteld; in vurige gebeden voor ons zelven, en voor anderen, inzonderheid ook tot bekeering van den zondaar; wijders voor onze Moeder de H. Kerk, voor haar zienlijk Opperhoofd, onzen allerheiligsten Vader Pius, opdat de Heer alle beletselen wegneme, die Deszelfs terugkeer in de H. Stad en zijn rustig opperbestuur over de H. Kerk nog verhinderen; voor Z. M. onzen geëerbiedigden Koning, het Koninklijk Huis en het dierbare Vaderland, ten einde de goede God zijne zegeningen over ons allen uitstorte, en ons van alle geestelijke en tijdelijke onheilen beware.

Ten andere een leven van *regtvaardigheid;* met opzigt tot den *evenmensch*, vermijdende alle *ongeregtigheid*, alle *ergernissen*. Toonen wij aan de wereld, aan alle menschen, wat de *christelijke gehoorzaamheid* aan onders en oversten, aan alle wettige magten; toonen wij, wat de *christelijke liefde* is; opdat zoo als Christus zegt, zij hieraan erkennen mogen, dat wij zijne leerlingen zijn (2), ja, onze werken ziende, onzen Hemelschen Vader verheerlijken (3), ja die H. Godsdienst, dat H. Geloof leeren hoogachten en beminnen, welke, gelijk Z. H. in zijnen laatsten Zendbrief aan de Bisschoppen van *Italië* zegt, *Hulp en voorziening biedt aan alle standen en in alle noodwendigheden* (4).

Eindelijk, een leven van *matigheid*, opzigtens *ons zelven*, zoo als het leerlingen van Jesus betaamt, in *versterving* en in *zuiverheid*. Dan, B. G.! zal deze onze herderlijke onderrigting haar einde bereiken, en deze H. Vastetijd zal zegen en zaligheid over u, en over Kerk en Staat aanbrengen: wij zullen, volgens de vermaning des Apostels, *de goddeloosheid en wereldsche begeerlijkheden verzakende, matiglijk, regtvaardiglijk en godvreezend in deze wereld leven, verwachtende* alzoo *de verhoopte zaligheid en de heerlijke aankomst van onzen grooten God en Zaligmaker* Jesus Christus (5)

(1) Tit. II. 12. (2) Joan. XIII. 35.
(3) Matt. V. 16. (4) Enc. d. VIII. Dec. 1849.
(5) Tit. II. 12. 13.

DE FRANSCHE UNIVERSITEIT (1).

Zoo kent men dan den oorsprong en het gronddenkbeeld waarvan zij uitgingen, die een eenig nationaal onderwijs op de puinhoopen der twaalf eeuwen hengende instellingen van onderwijs in Frankrijk *scheppen* wilden. Hoe volbragten zij hun *scheppings*-plan? Vernemen wij het uit den mond van onwraakbare getuigen. Zulk eene *scheppings*kracht legden zij aan den dag, dat wij Barère (12 Prairial an II) hooren uitroepen: „Laat, laat al die wettenmakers ons dan hun genie toonen door eene nationale opvoeding te bewerken! Wat hebben zij uitgerigt? Wat hebben zij tot stand gebragt? Niets! Niets! Alle colleges zijn gesloten, *maar geene enkele instelling van onderwijs heeft ze vervangen.*" Van zulk eene *scheppings*kracht gaven zij het bewijs, dat zij wel de vestiging van eene monster-normaal-school beproefden — eene monster-normaal-school, welke bestemd was om het ontzettend getal van 12,000 kweekelingen te vormen voor den onderwijzersstand; doch waar zoo fraai de revolutionnaire wanorde heerschte, dat, drie maanden nadat zij in werking was gekomen, de Conventie-zelve het al te erg vond en hare opheffing moest verordenen. Van zulk eene *scheppings*kracht gaven die verwoesters der oude en die stichters der nieuwe maatschappij getuigenis, dat er, ten gevolge van een rapport, en een voorstel van Lakanal, hier en daar wel departementale scholen ontsloten werden; maar dat de revolutionnaire verdelgings-theorie het volk reeds in die mate ongevoelig had gemaakt voor alle onderwijs en beschaving, dat die scholen in het geheel niet of hoogstens door zeer enkelen bezocht werden. Zulk eene *scheppings*-kracht openbaarde de genie der revolutie gedurende een tijdperk van tien jaren, op het gebied van het onderwijs, — gedurende een tijdperk van tien jaren, dat hij oppermagtig heer en meester was van gansch Frankrijk, van alle dáár beschikbare middelen, en op geen punt eenigen den minsten weêrstand vond. O verbazend en wonderdadig alvermogen van den genie der Revolutie! Waarlijk, het is niet te bevreemden, dat onze wettenmakers het door dien magtigen genie vooruitgezette beginsel der Staats-almagt omhelsd, en eenigermate ook op onzen bodem de voortreffelijke leer overgeplant hebben: »dat onze kinderen aan den *Staat behooren*, voordat zij aan ons behooren."

Gelijk het ging, ging het echter al te schoon, om lang te kunnen duren. Die zegepraal der gelijkheid van het onderwijs, welke men later genoemd heeft: *le niveau des études*, zou op te schrikbarende en te onherstelbare verwoestingen uitgeloopen hebben, dan dat de bedwinger der revolutionnaire hydra dien triomf niet zou hebben getracht te stuiten, dan dat hij geen dam zou opgeworpen hebben tegen de snel voorwaarts rukkende barbaarschheid.

Het was ook meer dan tijd dat de zegevierende en alom veld winnende barbaarschheid tot staan werd gebragt! »Zwijge eindelijk", roept Portalis uit in zijn rapport aan Napoleon ten jare 1801, en wij smeeken onze lezers met ernst deze woorden aandachtig te overwegen, »zwijge eindelijk de theorie voor de naauwkeurig geconstateerde feiten. Geen onderwijs zonder opvoeding; geene opvoeding zonder zedeleer en zonder godsdienst. De onderwijzers hebben in de woestijn geleeraard, omdat men onvoorzigtiglijk verkondigd heeft, dat men in de scholen niet van godsdienst behoorde te spreken; sinds tien jaren wordt er geen onderwijs gegeven! De kinderen zijn prijs gegeven aan lediggang en aan landlooperij; zij hebben geen denkbeeld van de Godheid, geen begrip van regt of onregt. Van daar de verwildering en de barbaarschheid der heerschende zeden; van daar de wreedaardigheid des volks. Indien men vergelijkt het onderwijs, gelijk het is, met wat het behoorde te wezen, dan kan men zich niet weerhouden te zuchten over het lot, dat het tegenwoordig geslacht en de volgende geslachten boven het hoofd hangt. Des, vordert het belang van Frankrijk op nadrukkelijke wijze de tusschenkomst der godsdienst ten bate der zedelijkheid en der gansche maatschappelijke orde."

Zoo ver was het dan met Frankrijk gekomen onder de eerste aanwending van het beginsel — van het beginsel, ook in het nog niet terug genomen wets-ontwerp van den minister de Kempenaer grootendeels gehuldigd — dat de kinderen vóór alles aan den Staat behooren; dat het geven van alle onderwijs, regtens, uitsluitend aan den Staat toebehoort; dat het godsdienstig onderwijs uit de scholen behoort verbannen te worden. In zulk een afgrond van ellende had de toepassing van dit beginsel Frankrijk gestort, dat het, volgens het oordeel van bevoegde mannen als Portalis en Chaptal, schier hopeloos verloren scheen, indien de godsdienst het niet ter hulpe snelde en het ophief uit dien poel van verdorvenheid en ellende. En men lette het wel op, dat wij het niet zijn, dat het hier geene Ultramontanen zijn, dat het hier geene strijders zijn onder de banier, waarop het devies schittert: »de godsdienst voor alles en alles voor de godsdienst", die dit veroordeelend vonnis over de eerste levens-phaze der Universiteit uitspraken; wij hebben de woorden terug gegeven van mannen, die, het gestarnte van Napoleon volgende, zich beroemden in eene zekere onbevangenheid en onafhankelijkheid van oordeel, en die op niets anders bedacht waren dan op het welzijn, wat zeggen wij? dan op de redding van Frankrijk. Te zwaarder weegt daarom hunne uitspraak.

Bij het vernemen der uitgestrektheid van het gevaar dat Frankrijk bedreigde, kon Napoleon niet ongevoelig blijven. Hij die besloten had het monster der omwenteling te bestrijden op elk terrein, waar het zijne verwoestingen had aangerigt, fluks had hij het besluit genomen, aan de op het terrein van het onderwijs bestaande anarchie een einde te maken.

Wat deed Napoleon te dien einde?

(1) Zie ons N°. 853.

De *Catholijke Nederlandsche stemmen* bevatten een ijzingwekkend verhaal, van het uiteinde van den Eerw. Joannes Heinink, Apostolische missionaris der Surinaamsche Missie, wiens dood wij voor eenige dagen hebben gemeld. Uit dit verhaal blijkt. dat de verdienstelijke priester, die zijn vaderland en alle hem dierbare betrekkingen verlaten had, met het liefderijk doel om zich voor zijn lijdenden natuurgenoot op te offeren en hem tot de zaligheid voor te bereiden, het slagtoffer is geworden der snoodste ondankbaarheid. Een neger, van een slecht levensgedrag, dien de waardige missionaris tot verbetering zijns levens poogde te brengen, heeft hem *door vergif doen sterven*. Mgr. Grooff, die zich terstond naar het Boassie-etablissement begaf, kon slechts met moeite beletten, dat de moordenaar en zijne medepligtigen door het volk deerlijk mishandeld werden. De neger is tot bekentenis gekomen en begon reeds berouw te gevoelen. De waardige Bisschop heeft den geweldigen dood van den ijverigen priester zeer betreurd. De Boassie besmettelingen verliezen in hem een liefderijken verzorger en allen, die hem gekend hebben zullen zijne nagedachtenis zegenen.

»De Martelaarskroon, zoo besluiten de *C. N. Stemmen* hun treffend verhaal, wacht den Priester, die zóó geleefd heeft en zóó gestorven is; en zijn voorbeeld zal vruchtbaar zijn tot opwekking, tot aanvuring, tot bestendiging van anderen, wier schoone, godgevallige roeping het is, Gods Koningrijk te verkondigen, en die verkondiging, zoo noodig, te bezegelen zelfs met hun bloed."

Volgens berigt uit Napels van het laatst der vorige maand hadden drie aldaar aangekomen Nederlandsche schepen ernstige moeijelijkheden ondervonden, ten gevolge eener overtreding van de bepalingen der douane, doordien zij (naar Sicilie en Konstantinopel bestemd) tabak aan boord hadden, een artikel, waarin de handel aan de regering voorbehouden is. Niettegenstaande de door den Nederlandschen consul-generaal te Napels bij de regering in het werk gestelde ijverige pogingen had tot dusver slechts de vrijlating van één der bedoelde schepen, tegen eene betaling eener geringe boete, verworven kunnen worden; echter waren de kisten met tabak verbeurd verklaard.

De Koninkl. Nederl. Maatschappij tot Aanmoediging van den Tuinbouw, zal op Zondag 24 Febr. tot en met Vrijdag 1 Maart, te Haarlem, in de zaal van de Stads Doelen, eene tentoonstelling van planten, vooral van bolgewassen, houden. Er zijn voor dezelve uitgeloofd 7 gouden en 12 zilveren medailles.

Volgens de laatste rivier-berigten begon de Boven-Rijn te Keulen aanmerkelijk te vallen. Op den Boven-Rijn en Waal in Gelderland was het water op eenige punten slechts in geringe mate gerezen, op sommige een weinig gedaald, en op andere zonder was of val, zoodat die rivieren als staande konden worden beschouwd.

Op den Nederrijn en Lek bleef de rijzing van het water aanhouden. Te Wijk bij Duurstede was men zeer bezorgd voor de lagere districten. Den 10 was te Vreeswijk alle gevaar geweken.

De IJssel in Overijssel ondervond nog steeds eene voortgaande rijzing. De buitenpolder, de Wilpsche en Voorster Klei genaamd, bij Deventer, was ingeloopen, ten gevolge van eene doorbraak in den omtrek van de IJperen-brug. De straatweg tusschen Deventer en Zwolle was overstroomd.

Op den Nederlandschen Bovenrhijn en Waal en evenzeer op den Nederrijn bestond langzame val. Aan de Lijmersche overlaat was geen rijzing of daling waargenomen. De bandijk van de Lijmers boven het Westervoortsche veer was overgeloopen en dien ten gevolge opgekist. Het water waarmede de Ooipolder bezet was, had zich langs den Persingschen overlaat bij Nijmegen wederom op de Waal ontlast.

Langs de Maas was het water laatstelijk bestendig vallende. Ten gevolge de vroegere opstuwing van het water is nabij Roermond de groote weg van Maastricht naar Nijmegen doorgebroken en geheel overstroomd. Aangaande de waterkeeringen in Noord-Brabant wordt gemeld, dat er tusschen Alem en Blaauwesluis vijf doorbraken bestaan, terwijl in de omstreken van Empel verschillende zware gaten in de dijken geslagen zijn.

De Merwede ondervond mede daling in den waterstand; de dijken langs die rivier hadden geen schade geleden.

De stad Grave was Zondag jl., behalve een klein gedeelte van de Maas- en Oliestraten, weder vrij van water. Den 9 waren reeds enkele stuks vee naar huis gehaald door landlieden, die door den val van het water weder drooge plaats voor hetzelve hebben.

Het lang blijven staan van het water veroorzaakt veel

schade aan huizen der buitenlieden, vooral van minvermogenden. De sedert den 9 aanhoudende storm zal wederom veel schade aan huizen en dijken toebrengen. Gelukkig dat het water vallende blijft, hoewel slechts in geringe mate.

Onze brieven uit Gorinchem en elders van 9 Febr., zijn gunstig nopens het water. Bijna overal was het staande of vallende. Te Kuilenburg en Everdingen stond het water op den dijk; doch was aldaar ook vallende. Te Eck en Wiel was het ten 1 ure nog wassende; doch in den afslag van den dijk was voorzien, en kistingen waren geplaatst. Te Rijswijk zijn kistingen op de laagste plaatsen des dijks gemaakt, alwaar het water op de kruin staat. Te Hagestein was in eene scheur ter lengte van 5 el voorzien. *(N. R. C.)*

Door de buitengewone hoogte des waters van den IJssel is het lage gedeelte land bij Velp, de Velperbroek genaamd, onder water geloopen. De huizen aldaar staan eenige voeten onder water. *(U. C.)*

Uit Ponderoijen schrijft men van 8 Februarij:

Na de overstrooming van dezen polder op den 5 dezer, brak heden nacht een gat in den Maasdijk, circa 10 min. boven het dorp, waardoor nu ook van die zijde de rivier in den polder spoelt. Wij zijn dus van alle communicatie te land afgesneden en leven met circa 500 menschen op eenen smallen dijk, die op misschien 100 plaatsen nog dreigt te bezwijken; alles is los geslagen en overal ziet men wrakken drijven; door het bedaren van den wind zijn wij voor het oogenblik eenigzins gerust, doch verheft zich deze, dan zijn weder nieuwe onheilen te vreezen. Er zijn boerenstulpen, waarin tot 26 zielen toe geborgen moeten worden.

De Minister van Binnenlandsche zaken, heeft onlangs met inachtneming van artt. 5 tot en met 9 der wet van 13 Augustus 1849, tot regeling der toelating en uitzetting van vreemdelingen, ter kennisse der gemeentebesturen gebragt, dat met de woorden: *onder overlegging van een paspoort*, aan het slot van voormeld artikel van Zijner Majesteits besluit, bedoeld wordt een *bloot vertoon* van de *reis-* en *verblijfpas*, door het hoofd van politie der gemeente aan de grenzen of ter plaatse van eerste aankomst, aan den vreemdeling als bewijs van toelating uitgereikt. Van welk vertoon tevens zal dienen te blijken door een *gezien*, door den ambtenaar van den burgerlijken stand *geparapheerd* of *geteekend*.

Gedurende het jaar 1849 zijn uit de haven van Harlingen naar Engeland verzonden:

Granen. Tarwe 2,110 last; Garst 70 l.; Haver 5,920 l.; Boonen 1,155 l.; Erwten 11½ l. — Zaden. Mosterd 58½ l.; Klaver 4½ l.; Kanarie 3½ l. — Boter. 214,500/4 of 9,009,000 N. p. — Kaas. Kanter 1,282,000 N. p.; Zoetem. 610,000 id. — Beenderen 500,000 id. — Vlas 782,000 id. — Cichorei-wortelen 115,000 id. — Olie 125,000 N. k. — Ossen en koeijen 5,870 stuks; kalveren 670 id.; varkens 630 id.; schapen 23,200 id.; paarden 110 id. — Fruit 5,000 mand. — Aardappelen 4,000 mudd. — Gevogelte 400 mand.

Volgens de tienjarige volkstelling van den 19 November ll. bedroeg het getal inwoners der stad Roermonde 7212, zijnde 3546 van het mannelijk en 3666 van het vrouwelijk geslacht. 6813 behooren tot de Roomsch Katholijke godsdienst, 238 tot de Nederd. Hervormde, 7 tot de Waalsche, 2 tot de Presbyteriaansche, 16 tot de Evangelische Luthersche, 1 tot de Doopsgezinden, 1 tot de Remonstrantsche, en 134 tot de Israëlitische. Allen vormen 1427 huisgezinnen, bewonende 962 huizen.

Op 1 Jan. 1840 telde deze stad 882 huizen met 1143 huisgezinnen, de bevolking bedroeg 5937 zielen waarvan 5621 Katholijken, 212 Protestanten 99 Israëliten en 5 ongenoemden.

'sGRAVENHAGE, 12 Febr. De Hooge Raad, Kamer van Strafzaken, heeft heden bij zeven gelijkluidende arresten, die breedvoerig gemotiveerd waren, beslist, dat aan bewoners van huizen aan kaden gelegen, niet door een stedelijk policie reglement het onderhoud dier kaden kan worden opgelegd, waar zoo als hier de eigendom dier kaden bij de bedoelde bewoners niet is beweerd, veelmin bewezen, ja zelfs ontkend; en waar al verder geene burgerlijke regtsverpligting bestaat, krachtens welke die personen tot het onderhoud zouden zijn gehouden. De Raad heeft alzoo het onderwerpelijk politie-reglement van Amsterdam, in strijd met de al gemeene wet geoordeeld, en de bewezen daadzaak verklaard daar te stellen noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding en de bekl. van alle regtsvervolging ontslagen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Februarij. Heden werd uit hoofde van den Zondag geene zitting gehouden.

— De *Moniteur* bevat heden het besluit van den President der Republiek, waarbij de kieskollegien van 15 departementen tegen 10 Maart e. k. worden opgeroepen voor de verkiezingen van 30 vertegenwoordigers, die in de zitting der Vergadering van ll. Vrijdag zijn vervallen verklaard.

— Het blad *Napoleon* weerspreekt in zijn nummer van heden bepaaldelijk alle geruchten die betreffende eene ministerieele krisis in omloop zijn geweest; desniettemin gelooft men dat ze niet ongegrond waren.

— Men sprak heden van eene leening voor Piemont, door het huis Rothschild te sluiten.

— Lamartine is gisteren op het Elysée ontboden en heeft een langdurig onderhoud gehad met den President der Republiek.

— De regering heeft zich genoodzaakt gezien een agent naar Straatsburg te zenden ten einde maatregelen te nemen tegen de menigte Badensche vlugtelingen die zich daar bevinden.

— De instructie in de zaak van zekeren onlangs gearresteerden en van vergiftiging beschuldigden Aymé, is door de chemische analyse der lijken, welke aan de heeren Orfila en Duvergue was toevertrouwd, eenigzins vertraagd. De beklaagde is thans verwezen naar het hof van assises, als beschuldigd van negen vergiftigingen en van poging tot een tiende, alsmede van valschheid in geschrifte.

— Volgens berigten uit Toulon zijn wederom verscheidene stoomschepen naar Civita-Vecchia vertrokken, ten einde er troepen af te halen. Vier regementen hebben de Romeinsche Staten thans reeds verlaten. De toebereidselen tot de expeditie naar la Plata worden in genoemde haven met kracht voortgezet; men gelooft, dat het expeditie-eskader tegen de helft dezer maand zee zal kiezen.

MADRID, 4 Febr. De senaat heeft heden het rapport der commissie aangehoord over het ontwerp der magtiging. Het was gunstig voor de aanneming gestemd. Discussie den 7 Febr.

— Over het duel van Gonzales Bravo en Rios Rosas in eene regterlijk onderzoek aangevangen.

— Narvaez is gisteren te Madrid teruggekomen van eene reis die hij ondernomen had om een landgoed, ter waarde van 2 millioen realen is oogenschouw te nemen, dat H. M. hem had geschonken ter belooning van zijne diensten aan den Staat bewezen.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Febr. Het Huis der gemeenten hield heden eene vrij langdurige discussie over de koloniale politiek.

— De verkoop van de nagelaten meubelen van wijlen de koningin-weduwe, die reeds eenige dagen duurt, heeft reeds de som van £ 10,000 opgebragt.

— Berigten uit Buenos-Ayres, van 26 November jl., melden dat de Engelsche gezant Southern, het verdrag met het gouvernement aldaar heeft geteekend, waarbij een einde wordt gemaakt aan allen ouden wrok en de vroegere vriendschapsbetrekkingen hersteld worden.

— Ten opzigte van het eindigen van den oorlog in Montevideo, zijn de beide gouvernementen het eens geworden. Het Argentijnsche verbindt zich om zijne interventie in de BandaOriental te staken, zoodra Frankrijk er in bewilligt dit van zijne zijde ook te doen.

— Dezer dagen had een hevige brand plaats in de wijk Lambeth, eene der voorsteden van Londen. In een magazijn van timmerhout op York-Road losgebarsten, verspreidden zich de vlammen met eene verbazende snelheid, en hadden in minder dan een uur eene vreesselijke verwoesting aangerigt. De eene kant van Guildford-Street, benevens acht kapitale gebouwen van York-Road, zijn geheel in de asch gelegd. Men was den brand, die te 1 ure na middernacht begon, niet voor 6 ure des morgens meester. Voor zoo ver menschen heugt, was dit gedeelte der stad nog nooit het tooneel van zulk eene groote ramp. De schade is enorm; men heeft echter daarbij geene andere ongelukken te betreuren.

Onder de verbrande gebouwen behoort de groote fabriek van gom-elastique stoffen der heeren Nichols en Co., waarin bijna 400 werklieden arbeiden.

— De *Morning Herald* verzekert, dat de geldelijke schadevergoeding, door den heer Th. Wijse van het Grieksche gouvernement gevorderd, ruim 40,000 £ bedraagt.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 11 Febr. Men zegt dat v. Radowitz bestemd is, om als koninklijk commissaris, den Pruisisch-Duitschen landdag te Erfurt te openen.

— In het groothertogdom Saksen-Weimar zet de landdag de herziening van de constitutie in uitsluitend democratischen geest voort. Voor eenige dagen werd door hem tot de geheele scheiding der school van de kerk besloten, de onderwijzers der volksscholen van de geestelijkheid onafhankelijk en tot staats-beambten verklaard; het schoolgeld zal opgeheven, de onderwijzers zullen uit de Staatskas bezoldigd en de daardoor onstane buitengewone uitgaven door eene progressive belasting gedekt worden.

— De ontwerpen van antwoord op de troonrede des konings van Denemarken, zijn den 4 dezer in beide kamers te Kopenhagen zonder discussie aangenomen. Beide adressen zijn niets dan een flaauwe weerklank op de troonrede. De zinsnede betreffende de Sleeswijk-Holsteinsche aangelegenheid luidt in het adres der eerste kamer aldus: Verontrustend en drukkend ligt de moeijelijke stelling des vaderlands op aller harten, doch in weerwil daarvan gaat het Deensche volk met blijdschap de toekomst te gemoet."

Overigens schijnt het dat men te Kopenhagen nog niet veel vertrouwen stelt op een spoedigen gunstigen afloop der vredes-onderhandelingen.

MUNCHEN, 8 Febr. Van de zijde der Oostenrijksche regering wordt alhier met klem aangedrongen, dat de nieuwe rijksconstitutie, in overleg met Wurtemberg, Saksen en Hanover ontworpen, nog vóór het bijeenkomen van den Erfurter rijksdag gepubliceerd zal worden; te Erfurt wordt met verdubbelden ijver gearbeid, om alles in gereedheid te brengen tot het ontvangen der afgevaardigden; reeds zijn meer dan 600 woningen voor dezelve beschikbaar gesteld, waartoe middelen in ruime mate voorhanden zijn, daar deze stad die slechts 30,000 inwoners telt, eene bevolking van meer dan 100,000 zielen kan bevatten.

— Onze regering heeft, ter completering van het leger, eene ligting bevolen van 13,000 man.

WEENEN, 7 Februarij. Ons kabinet schijnt geneigd aan de oud-conservatieve partij in Hongarije toe te staan, dat in de lands-vergadering eene *magnatentafel* zoude behouden blijven.

ITALIE.

De terugkomst des H. Vaders wordt in brieven uit Rome van 1 Februarij als zeer stellig beschouwd. De H. Vader zou Portici den 15 dezer maand verlaten en over Capua, Molagdi, Fundi, Terracina en Velletri reizen.

De hertog van Leuchtenberg, schoonzoon van Keizer Nikolaas, heeft het paleis Braschi te Rome gekocht voor 600.000 piasters (*f* 1.600.000).

De Fransche *Constitutionnel* berigt, dat men in het kasteel St. Angelo den moordenaar van graaf Rossi in verzekerde bewaring heeft genomen. Hij is een inwoner van Rome, zekere Felix Neri, en werd te Ancona in hechtenis genomen, op het oogenblik, dat hij, onder een valschen naam een pas op Griekenland liet viseren, waarheen hij met eene gereed liggende Engelsche stoomboot dacht te vertrekken.

De herkiezingen, die in Sardinie hebben plaats gehad, zijn in den behoudenden zin uitgevallen; de meerderheid zou bij de verkiezing grooter geweest zijn, indien de behoudslieden trouwer opgekomen waren.

Uit Florence wordt gemeld dat de Toskaansche regering onlangs een weigerend antwoord heeft gegeven op eene zeer uitdrukkelijke nota van den Prins van Schwarzenberg, nopens de militaire bezetting, die Oostenrijk aan Toskane zou willen opdringen. Deze weigering, die in overeenstemming met den groothertog is gegeven, heeft den prins van Schwarzenberg uitermate verstoord. Dit kon alligt aanleiding geven tot een ernstig conflict. Zooveel is zeker dat de Toskaansche staatslieden gansch niet op hun gemak zijn. De geest der Toskaners is jegens Oostenrijk zeer vijandig gestemd. Eenige Oostenrijksche soldaten, alsmede een officier zijn door sluipmoordenaars afgemaakt.

BELGIE.

BRUSSEL, 11 Febr. In de senaat hield de heer d'Anethan ll. Zaturdag eene zeer opmerkelijke redevoering over de wet tot instelling der verzekerings-kas.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 12 Februarij.

BEVALLEN (8 Febr.): E. Z. Weijer, geb. Riepen, Z. — (10 Febr.): F. S. Terlet, geb. Schäffer, D. - A. W. Schneider, geb. Snellebrand, D.

OVERLEDEN (6 Febr.): S. Breukelaar, 80 j. — (8 Febr.): B. M. F. Bosscher, 26 j. - J. van der Plaat, 87 j. — (9 Febr.): H. J. Tielkemeijer, 19 m. — (10 Febr.): E. R. Schmedes, geb. Bonnefend, 34 j.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 11 Februarij. Naar rood Klaverzaad was in de afgeloopene week veel vraag en zoowel aan zijnde als op levering werd voor nieuw Maas en Guliks *f* 25 a *f* 27 n. kw. besteed. Naar Keulsch was veel kooplust, doch wordt niet aangeboden. Ook de aanbiedingen der overige soorten worden minder, waardoor men thans op vaste prijzen houdt; van overjarig Keulsch werd eene partij tot *f* 20 ter exportatie gekocht, en is daarvoor alzoo zeer weinig ter veil. In Wit ging weinig om, doch de houders blijven vast op hunne vorderingen, daar men geene aanvoeren meer verwacht.

SCHIEDAM, 11 Februarij. Granen. Garst 130/2 à Libau f 130. Moutwijn per Ned. vat zonder fust f 10,75; Jenever f 14,25; Amsterdamsche Proef 15,50 zonder de belasting.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

11 FEBR. 4½ u.		gebl.	12 FEBR. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		55 13/16	55¾	55 13/16	
Dito Dito	3	65 11/16	65¾		
Dito Dito	4	86 1/16	85 13/16	85 15/16	85⅞
Dito Obligatien O I.	4	84⅞	84⅞		
Amortis. Syndic.	3½	87			
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg		90	90		
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		48 1/16	48		
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	12 11/16	12 9/16	12⅝	
Dito Dito » 510		12 15/16	12⅞		
Dito Onbep. Stukken		12 5/16	12		
Dito	3	37½	37¼	37⅜	
Dito Binnenl. 2400 P.		29⅝	29 1/16	29¾	29 11/16
Coup. *Ardoins*		9	8⅜	9	
Passive		3⅞	3⅞		
Fransche Uitgest.			3¾		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		37¼	37 1/16	37⅛	
Dito Dito		38¼	38¼	38⅜	38 5/16
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	105¼	104⅞		
Dito Dito 1828 en 1829		104¾	104½		
Cert. bij d°. 1831 en 1833			94⅝		
Dito bij *Hope*	4	86	85¾	85⅞	
Dito bij *Stieglitz en C°.*		85⅜	85¼	85½	
Dito bij id. 5de Serie	4	84⅜	84⅜		
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	65¼	65¼		
Cert. van dito					
POLEN, Aand. à fl. 500	4	142			
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4	4	4 1/16	
FRANKRIJK, Obligatien	3	54⅝	54⅝	54⅞	54⅝
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	f				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	80½	8.¼	80¾	
Dito Nieuwe	2½	42⅝	42¾		
Dito Nieuwe	5	85	84⅞	85	
Ween. Bank bij *Goll en C.*		87½			
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5	90	90¼		
Dito Leening 1843	5	88¼			
PERU	4	77⅝	78	79¼	79¼
MEXICO	5	29⅜	29½	29⅞	29¾
GRIEKENLAND	5	7⅞	8	8¼	
VENEZUELA 6 pCt. nu	2½	34⅜	34¾	34⅞	
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	19	19	19⅛	
ECUADOR		4¼	4	4⅛	4 1/16
Coup. Ecuador	f				
» Grieken		⅞			

Binnenl. fondsen bij weinig affaire nagenoeg op hunne vorige koersen. 3 pCt. Fransche bleven na eene kleine vooruitgang weder als gisteren. 5 pCt. Metalieken iets williger; de andere vreemde fondsen meest alle op hunne vorige koersen; van Zuid-Amerik. fondsen waren Peruanen en Mexicanen ruim ½ pCt. williger; de andere soorten insgelijks een weinig beter; Grieken over het geheel zeer vast.

Peruanen sloten laat beurs aanmerkelijk hooger, uitg. 34½, 6⅜.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56 5/16; Zigt Parijs 56 11/16; 2/m. Londen 11,97½, Zigt Londen 12,02½; 2/m. Hamburg 34⅞; Zigt Hamburg 35 1/16; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,87½.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

FRANKFORT, 8 Febr. Met. 5 pc. 84⅜; 4 pc. 64¾, 2½ pc. 44½; Bank-Actien 1205; Darmst. Lot. fl. 50, 72⅜; id. fl. 25, 27⅞; Badensche Lot. fl. 50, 53¼; id. fl. 35, 33; Nassaus. 23¾; Holl. 2½ pc. 55⅜; W. S. 4 pc. 86¼; Sijndic. 3½ pc. 86¾.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 26,40	a —	Pruissische . . f	34½	a —
Napelsche	- 25,—	,, —	Spaansche	- 2,48½	,, —
Div. in £St.	- 11,95	,, —	Hamb. Russ.	- —	,, —
Eng. Russen	- 11,95	,, —	Russ. in Z. R.	- 37 9/16	,, —
Fransche	- 56⅜	,, —	,, Pap. ,,	- 10 11/16	,, —
Belgische	- 56⅜	,, —	Pools. in Fl.	- 27¾	,, —

Coup. Portugal d°. 1 Julij 1848, f 20,— per £ 2.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 12 Februarij. Het schip Catharina Johanna Kapt. Jaski, van Batavia herwaarts gedestineerd, was, volgens brief van het Nieuwe Diep van den 11en dezer, den 8en dito in goeden staat bij de Singels met een loods aan boord.

ZIERIKZEE, 9 Febr. Heden ontwaarde men van uit deze stad, dat er, (waarschijnlijk in den jongst verloopen nacht), 3 schepen, op slechts geringen afstand van elkander, gestrand zijn op de Zeehondenplaat, een der vele en gevaarlijke zandbanken van Schouwen. Het vliegende Z. W. en W. Z. W. stormweder belet, van hier uit, eenige hulp toe te brengen. De reddingschokker N°. 1 is echter in zee waargenomen, koers zettende naar de plaats des ongevals.

— 10 Februarij. In den afgeloopen nacht omstreeks 12 uur zijn alhier aangebragt 20 schipbreukelingen, zijnde de equipagien der drie op de Zeehondenplaat gestrande schepen, welke zijn gebleken te zijn: het Nederlandsche kofschip Catharina, kapt. J. J. de Boer, van Marseille naar Rotterdam, beladen met stukgoederen; het Nederlandsche kofschip Ceres, van Liverpool naar Dordt, beladen met zout, en het Engelsche schoenerschip John and James, kapt. P. Ivens (volgens anderen Alfred and James, kapt. Milford), van Londen in ballast naar Rotterdam; schepen en ladingen zijn totaal verloren.

Toen kapitein Vernis met de ekwipaadje zich in zijn sloep begaf, gelukte het hem tevens de manschappen der beide andere schepen in dezelve op te nemen, en hen zoo doende van een wissen dood te redden, zijnde zij allen naderhand door den schokker opgenomen. Heden morgen zijn onderscheidene vaartuigen vertrokken, om zoo mogelijk nog iets der schepen en lading te redden, waartoe echter weinig kans bestaat.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 11 Febr. Lord John Russell, (s.) Londen. - R. Klaassens, Ceres, Newcastle n. Carthagena als bijlegger.

HELVOET, 11 Febr. J. Banks, Ouse, Newhaven - G. Jackson, Laura, Hull.

BRIELLE, 11 Febr. Norfolk, (s.) Goole.

UITGEZEILD:

TEXEL, 11 Febr. Apollo, (s.) Londen.

RIVIER-BERIGT.

Rijnhoogte ARNHEM 11 Feb. 5 el 99 duim.
KEULEN 11 » 22 voet 7 » rijnl.

BOEKAANKONDIGING.

(Maandelijks overzigt).

Mr. W. W. Buma, Raadsheer in het Provinciaal Geregtshof van Friesland, te Leeuwarden. Het regt der Hervormde Floreenpligtigen, ten platten lande in Friesland, op de verkiezing van Predikanten en op het beheer van de Kerkgoederen, toegelicht en verdedigd, door de Hervormde Kerkvoogden van den dorpe Weidum, in Maart 1849. Met een Naschrift over Art. 15 van het Algemeen Reglement op het Bestuur der Nederlandsche Kerk van 1816.

J. J. Abbink, Het Zeeregt en de Zee-Assurantie-Wetten aller volken, 13de aflevering.

De physiologie der voedingsmiddelen, een handboek der diaetetica, Friedrich Tiedeman's leer der voedingsmiddelen, naar het tegenwoordig standpunt der physiologische scheikunde, geheel omgewerkt door Dr. Jac. Moleschott, privaat docent der physiologie aan de Hoogeschool te Heidelberg, 2de stuk.

G. J. Mulder, Scheikundige onderzoekingen, gedaan in het Laboratorium der Utrechtsche Hoogeschool, 5e deel, 5e st.

Algemeene Geschiedenis des Vaderlands, van de vroegste tijden tot op heden, door J. P. Arend; 2e deel, 4e stuk, 2e aflev. met platen, kaarten en portretten.

Bijdrage tot de Geschiedenis der Registratie, sedert 1845, 1e deeltje. Het Buitentje.

Mr. J. H. Gilquin, De souvereiniteit des Volks ontkend en wederlegd tegen Mr. C. W. Opzoomer.

Das Niederländische Fremdengesetz, von 15 August 1849. Deutsch und Holländisch.

Beoordeeling van het werk: De krijgsbedrijven tegen Balie in 1848, door den Luitenant-Kolonel J. van Swieten, met een voorwoord van den Generaal-Majoor van der Wijck; waarin de feilen, welke die krijgs-onderneming hebben doen mislukken, kort en zakelijk worden blootgelegd.

D. Buddingh, Leeraar aan de koninklijke Akademie ter opleiding van burgerlijke Ingenieurs te Delft, Jaarberigten van Algemeene Statistiek voor Landbouw, Handel en Nijverheid; voor Staatslieden, Kooplieden en Fabriekanten, 1ste stuk, 1848—1849.

Verslag van de handelingen der Provinciale Staten van Overijssel, in derzelver buitengewone Vergadering van 4 December 1849 en volgende dagen (kanalisatie).

A. Elink Sterk, Hoe is het Pauperisme te stuiten? Het oordeel van de Arnhemsche Courant wederlegd.

Mr. A. A. van Vloten, Proeve van een Ontwerp van Wet op het beleid der Regering in Nederlandsch Indie, met eene daarbij behoorende memorie van toelichting

Bijdrage tot de kennis der Nederlandsche Oost-Indische bezittingen, I.

D. J. Storm Buijsing, Ingenieur van 's Rijks Waterstaat, Handleiding tot de kennis der Waterbouwkunde, 2 deelen, met een Atlas van 78 platen.

Dr. D. J. Steijn Parvé, Professor der Wiskunde aan het Koninklijk Athenaeum te Maastricht, Het wiskundig Onderwijs in Nederland.

Proeve eener herziening der meest gebruikelijke Formulieren der Nederlandsche Hervormde kerk.

Mr. G. W. Vreede, Nóg een woord over de Coalitie tegen het Ministerie Donker Curtius-De Kempenaer. Eenige stellingen van Staatsregt en Politiek van Mr. G. Groen van Prinsterer.

Mr. G. Groen van Prinsterer, Verscheidenheden over Staatsregt en Politiek, III. De niet radicale Volks-Souvereiniteit.

Eene groote Wand-tabel: getiteld: De Christelijke Kerkgenootschappen in Nederland.

De Indijking en droogmaking van de Zuiderzee en het Y, met kanalen van af den IJssel bij Arnhem, langs Amsterdam tot in de Noordzee, voorgesteld en aangeprezen als een krachtig middel tot verheffing van Handel, Scheepvaart en Landbouw in Nederland.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 11 Februarij, in het O. Z. Heeren Logement.

N°. 1. Een Huis, Tuin en Erve, Nieuwe Leliestraat, N°. 3102; f 1975, J. Minne.

2. Een Huis, twee Achterhuizen en Erven, 2de Tuindwarsstraat, N°. 4346; f 2850, f 700, G. J. Bottier.

3. Een Huis en Erve, Groenenburgwal, N°. 4074; f 5475, f 25, Opgehouden.

4. Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Laurierstraat, N°. 1832; f 1425, f 20, W. K. van Maarschalkerwaart.

5. Een Huis en Erve, Laagte van den Kadijk, N°. 6623; f 1350, f 50, J. F. Schutte.

6. Een Huis, Achterhuis en Erve, St. Nikolaasstraat, N°. 2646; f 1400, G. van Heerde.

7. Een Huis en Erve, Koningstraat, No. 3169; f 1675, f 25, Opgehouden.

8. Een dito, Lauriergracht, N°. 1098; f 1400, f 7, J. F. Schutte.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.